

et

Euroopa Liit
Regionaalpoliitika

info regio

| Nr 17 | september 2005 |

panorama

**Koostöö ühtekuuluvuse
keskmes**

Interreg tegutseb

Sisukord

Koostöö ühtekuuluvuse keskmes

Koostööga seotud väljakutsed ning Interregi õppetunnid uutele liikmesriikidele... ja teistele

Kesk- ja Ida-Euroopa on piirkond, kus koostöö süveneb alates 2007. aastast veelgi. Piirkonnas on toimunud kiireid ja põhjapanevaid muutusi ning saadud kogemused ja raskuste ületamisel leitud lahendused on kasuks mitte üksnes uutele liikmesriikidele, vaid kõikidele Euroopa Liidu piirkondadele.

Interreg III vahehindamine

Programmi Interact sekretariaat teostas haldusasutuse, Austria riigikantselei tellimisel uuringu ühenduse initsiatiivi Interreg vahehindamiste kohta.

Interreg IIIA tegutseb: Itaalia-Šveits, Pamina, Austria – Tšehhi Vabariik, Iirimaa-Wales

Kohapealt: Soome-Venemaa

Reportaaž: „Interreg IIIA Prantsusmaa-Hispaania“ ükski mägi ei suuda meid lahutada

Naaberriikide majanduslik lähenemine ja rohkearvulised koostööprogrammid on piiriüleseid kontakte märgatavalt tugevdanud. Seda suundumust püüab Interreg üha toetada ja innustada.

Interreg IIIB tegutseb: Alpi ruum, põhjaperifeeria, CADSES, Loode-Euroopa

Kohapealt: Euroopa perifeersete rannikupiirkondade konverents

Kohapealt: Itaalia

Interreg IIIC tegutseb: Põhi, Lõuna, Lääs, Interact

3

8

10

11

12

17

18

19

21

Fotod (lk): Czech Tourist Authority (1), Euroopa Komisjon (4, 5, 6, 7), Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej (3), Provincia Autonoma di Bolzano (10), Interreg IIIA Pamina (10), Nationalpark Thayatal GmbH (10), PACTS (10), Euregio Karelia (11), Institut Cartogràfic de Catalunya (12), F. Márquez (13), AEIDL (14), Ballet Biarritz-Donostia (15), PortilHon (15), ITEBE (17), DESERVE (17), Bezirksamt Marzahn-Hellersdorf von Berlin (17), Foundation for Applied Water Research (17), Institut de la Méditerranée (18), Regione Emilia-Romagna (19), Västerbottens län (21), Senatsverwaltung für Wirtschaft, Arbeit und Frauen Berlin (21), VINTUR (21), IQ-Train Secretariat (21).

Kaanefoto: langevarjuhüpped Tšehhi Vabariigis.

Käesoleva numbri koostamisel osalesid: Aiga Berke, Inge De Prins, Pierre Ergo, Véronique Faure, Jean-Luc Janot.

Vastutav toimetaja: Thierry Daman, Euroopa Komisjon, regionaalpoliitika peadirektoraat.

Ajakiri on välja antud inglise ja prantsuse keeles ning trükitud taaskasutatud paberile.

Peaartikkel on tõlgitud Euroopa Liidu 19 ametlikku keelde ning see on kättesaadav veebilehel http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm

Käesoleva väljaande tekstid ei ole õiguslikult siduvad.

Koostööga seotud väljakutsed ning Interregi õppetunnid uutele liikmesriikidele... ja teistele

Imre János Csalagovits⁽¹⁾

Kesk- ja Ida-Euroopa on piirkond, kus koostöö süveneb alates 2007. aastast veelgi. Piirkonnas on toimunud kiireid ja põhjanevaid muutusi ning saadud kogemused ja raskuste ületamisel leitud lahendused on kasuks mitte üksnes uutele liikmesriikidele, vaid kõikidele Euroopa Liidu piirkondadele.

Euroopa territoriaalkoostöö ning eriti praeguste Interregi programmide eesmärgid on tunduvalt laiemad kui üksikute piirkondade ja liikmesriikide eesmärgid eraldi võetuna. Need lähtuvad arengukontseptsioonist, mis ulatub tavapärastest regionaalarengu strateegiatest oluliselt kaugemale. Territoriaalkoostöö on regionaalpoliitika valdkonnas ainulaadne nähtus. Mõningatele Euroopa piirkondadele on see poliitiliselt ja majanduslikult märksa tähtsam, kui võiks esmapilgul arvata sellele eraldatud summade järgi.

Territoriaalkoostöö kui võimalus

Suur osa Kesk- ja Ida-Euroopast ühines Euroopa Liiduga pärast viisteist aastat väldanud poliitiliste ja majanduslike muutuste perioodi, mil võtmesõnadeks olid restrukturee-

rimine ja turumajandusele üleminek. Üldisemalt võib öelda, et uute Kesk- ja Ida-Euroopa liikmesriikide (Baltimaad, Visegradi riigid⁽²⁾ ja Sloveenia) ning ka tulevaste liitujate ja selles piirkonnas asuvate naaberriikide jaoks kestis mitme sajandi pikkune sõdade ja lakkamatute poliitiliste vapustuste ajajärk. Nad kõikusid alata integratsiooni ja lõhenemise vahel ning jäid kauaks sunnitud eraldatusesse. Mainitud Euroopa piirkonna riigid on hakanud alles hiljuti kõigest sellest toibuma ning teavad suurepäraselt, mida tähendab riiklik ja piirkondlik identiteet. Samuti mõistavad nad hästi, kui kasulik võib olla koostöö. Üha enam tundub, et valulik ajalugu on selle piirkonna rahvaid ühendanud ning et nad moodustavad otsekui ühtse saatusega kogukonna. Uutele liikmesriikidele on Euroopa Liidu raames välja pakutud „uue naabruse“ mõiste, mis kujutab endast erakordselt huvitavat koostöö- ja arenguvõimalust.

⁽¹⁾ Ungari regionaalarengu ameti (VÁTI Kht) Interregi osakonna juhataja. VÁTI Kht, H-1016 Budapest, Gellérthegy utca 30/32.
E-post: csalagovits@pharereg.hu.

⁽²⁾ Tšehhi Vabariik, Ungari, Poola ja Slovakkia.

Mereohutuse alane koostöö Lätiga.

Ehkki need rahvad on säilitanud kogu oma eripära, on Kesk- ja Ida-Euroopa siiski poliitiliselt, majanduslikult ja kultuuriliselt üpris homogeenne. Geograafiline ruum, mille moodustavad neli Visegradi riiki ja Sloveenia, on erilise tähtsusega, kuna just see kehastab kõige selgemini Euroopa Liidu „idavööndit“. Ning selles Euroopa piirkonnas pööratakse suurt tähelepanu koostööle, seda nii kohalikul, piirkondlikul kui ka riiklikul tasandil.

Territoriaalkoostöö „populaarsus“ Kesk- ja Ida-Euroopas tuleneb osalt sellest, et programmides määratletud eesmärgid vastavad suurepäraselt sealsete riikide sotsiaalsele ja majanduslikele vajadustele. Euroopa „idavööndis“, radikaalselt muutunud poliitika ja majandusega riikides, on territoriaalsest arengust vähehaaval saamas üks arengu peamisi kriteeriume.

Mitmete kriitiliste hinnangute kohaselt on koostööalased kogemused seni väga positiivsed, mis hõlbustab tulevaste Euroopa programmide kavandamist ja rakendamist, eriti juhul, kui need programmid põhinevad tõesti hästi integreeritud ühistegevusel.

Ehkki on ilmne, et territoriaalarenguga seotud tegevuse vormid ja mõju võivad piirkonniti ning sõltuvalt riigi suurusest ja poliitilis-institutsioonilisest süsteemist erineda, on tänu programmide ühisjoontele siiski selgunud, et ühe või teise koostööprogrammi käigus saadud kogemused ei ole kardinaalselt erinevad.

Kogemused ja head tavad

Juba üle kümne aasta on uued liikmesriigid saanud Interregi programmide kogemusi ja neid ka talletanud. See on hea eeldus partnerluse jätkuks tulevase territoriaalkoostöö raames.

Suur osa sellest kogemusest on seotud Phare-CBC programmide ja koostööprojektide rakendamisega. Kõigis

Kesk- ja Ida-Euroopa uutes liikmesriikides on piiriülestele programmidele eraldatud suhteliselt suuri summasid ning loodud on ka vastavad haldusstruktuurid. Aastatel 2000–03 moodustas Phare-CBC osa ligikaudu 10% Phare aastaeelarvest. Vaatamata Interregi ja Phare-CBC finantsprotseduuride erinevustest tingitud takistustele on suudetud käivitada suur hulk integreeritud piiriüleseid projekte.

Uute liikmesriikide osalemine Interreg IIA ja IIIA piiriülestes programmides, mida rakendati viieteistkümmeliikmelise Euroopa Liidu piiridel enne laienemist, ning Interreg IIC ja IIIB riikidevahelistes programmides on andnud neile võimaluse õppida Interregi programme edukalt haldama.

Vaieldamatult on põhiosa kogemusi saanud **piiriülese koostöö** programmide käigus ning seda eelkõige seetõttu, et nimetatud programmidele on eraldatud väga suuri summasid. Säärast koostöövormi peavad kohalikud ja piirkondlikud asutused kaugelt kõige huvitavamaks, eelkõige sellepärast, et piiriülesed partnerlussuhted on konkreetsemad ning põhinevad lihtsamatel ja otsesematel suhetel. Samuti on tulemused ilmsemad.

Et kõik uued liikmesriigid peale Poola on suhteliselt väikesed, kulgeb paljudes Kesk- ja Ida-Euroopa piirkondades liidu sise- või välispiir, mis tähendab ühtlasi, et nende areng on alati tähtsal kohal ka „rahvusvaheline“ mõõde. Väikeste riikide arengujanu ning tõsiasi, et piiriülest dimensiooni võetakse arvesse enamikus kohaliku ja regionaalarengu strateegiates, tõstab piiriülese koostöö populaarsust selles Euroopa osas oluliselt.

Poola üliõpilane Viadrina Euroopa Ülikoolis Oderi-äärses Frankfurdis (Saksamaa).

Mis puutub **riikidevahelise koostöö** programmidesse, siis ehkki nende populaarsus ei jõua kohalike ja piirkondlike asutuste silmis piiriülestele programmidele kunagi järele, näitab seni täheldatud osalus, et uued liikmesriigid on mõistnud, milliseid seni kasutamata strateegilisi võimalusi riikidevahelised programmid pakuvad. Kesk-Euroopa ja Baltimaad on Euroopa Liidu ühed kiiremini arenevad territoriaalsed üksused. Need dünaamiliselt arenevad piirkonnad peaksid sobivates valdkondades alustama tõhusat riikidevahelist koostööd. Sarnast koostöövajadust, ehkki teistes valdkondades, on tunda ka liidu välispiiridel, eelkõige ida pool ja Balkani poolsaarel.

Piirkondadevahelise koostöö projektides osalemine on mitmel Kesk- ja Ida-Euroopa piirkonnal võimaldanud saada otseselt osa Euroopa tasandil toimuvast kogemustevahetusest. Selle tulemusi on juba tunda eesmärgi 1 programmide edukas rakendamises uutes liikmesriikides. Euroopa tasandi piirkondliku koostöö laiendamine ja keskendamine kindlatele teemaringidele oleks territoriaalkoostöö seisuks kohast vaadatuna oluline edasiminekuks.

Lisaks rakendavad uued liikmesriigid mõningaid uusi **naabrusprogramme**, mida komisjon on algatanud liidu välispiiridel. Mitmed seda tüüpi uued programmid on juba käivitunud.⁽³⁾ Nendega toetatakse ühisprojekte. Need viivad

ühthes süsteemis kokku nii ühendusesisesed piiriülese arengu instrumendid (Interreg) kui ka väljapoole suunatud vahendid (Tacise ja CARDSi naabrusega seotud aspektid). Ehkki sellised programmid on õigusaktide ja rahastamisviiside erinevuste tõttu üpris keerulised, on need seni olnud üsna populaarsed. Juba heaks kiidetud programmide raames on esitatud mitusada taotlust, mis on väga sageli seotud ühisprojektidega. Et naabrusprogrammid on keerukad, eeldab see osalejatelt suurt paindlikkust, kuid pärast esialgsete kogemuste talletamist ning täiendavate vahendite saamist võivad need moodustada tugeva aluse järgmise programmiperioodi integreeritud programmidele.

Territoriaalkoostöö omandab tõelise väärtuse just ühisprojektide väljatöötamise ja elluviimise kaudu. Seni piirasiid haldus- ja finantsreeglite vahelised erinevused mõningates piirkondades säärase projektide teostamist. Siiski suudeti mitmete programmide raames koostada ja ellu viia mitmeid olulisi projekte. Neid saab territoriaalarangu vallas kasutada heade tavade eeskujuna. Interregi meetmete osas on heade tavade näiteks ühiste infrastruktuuride loomine (piiriülesed teed, kanalisatsioonivõrgud, arstikeskused, tööburood, jne), samuti ka kohalikud „inimeselt inimesele“ suunatud tegevused, mille eesmärgiks on edendada regioonide-, kultuuride- ja rahvastevahelisi suhteid.

Interregi kaasrahastatava, Kreekat ja Bulgaariat ühendava piiriülese maantee ehitus.

⁽³⁾ Leedu-Poola-Kaliningrad, Läti-Leedu-Valgevene, Eesti-Läti-Venemaa, Poola-Valgevene-Ukraina, Ungari-Slovakkia-Ukraina, Ungari-Rumeenia a Ungari – Serbia ja Montenegro, Sloveenia – Ungari – Horvaatia.

Euroopa piirkondade lähendamine: ühenduse koostöoinstrumentid

Piirkondadevaheline koostöö on „ühenduse lisaväärtuse“ tähtis osa. Euroopa Liit eraldab selle tarvis palju vahendeid ning pakub piirkondadele terve rea rahastamisallikaid ja kogemuste vahetamise võimalusi.

1990. aastal algatatud ning FEDERi kaudu rahastatav ühenduse koostööinitsiatiiv **Interreg** on nendest instrumentidest tähtsaim. Interreg III (2000–06) eesmärk on tugevdada Euroopa Liidu majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust, soodustades piiriülest, riikide- ja piirkondadevahelist koostööd ning liidu territooriumi tasakaalustatud arengut. Erilist tähelepanu pööratakse eriti perifeersetele piirkondadele ning sellistele piirkondadele, mis asuvad Euroopa Liidu välispiiridel ning mille naabriteks on kandidaatriigid. Interreg III eelarve on 5,180 miljardit eurot (2002. aasta hindade järgi) ning see koosneb kolmest osast:

- **A-osa (piiriülene koostöö).** Kõrvuti paiknevate alade vahelise piiriülese koostöö eesmärgiks on arendada piiriüleseid majanduslikke ja sotsiaalseid keskusi, rakendades ühiseid arengustrateegiaid.
- **B-osa (riikidevaheline koostöö).** Riiklike, piirkondlike ja kohalike asutuste vahelise koostöö eesmärgiks on soodustada liidu territoriaalset integratsiooni suurte piirkondlike ühenduste moodustamise kaudu.
- **C-osa (piirkondadevaheline koostöö).** Piirkondadevahelise koostöö eesmärgiks on muuta regionaalarengupoliitikat ja sellega seotud töövahendeid tõhusamaks, kasutades laialdast info- ja kogemustevahetust.

Nimetatud kolmele osale lisandub kaks programmi: **ES-PON** (Euroopa maaplaneerimise järelevalvekeskus) ja **Interact** (Interregi heade tavade vahetuse võrgustik).

Kuni ühinemiseni 2004. aastal said Kesk- ja Ida-Euroopa uued liikmesriigid toetusi programmi **Phare-CBC** (*Cross-Border Cooperation* – piiriülene koostöö) kaudu, mis on Interregi põhiline rahastamisvahend selliste piiriülese koostöö projektide tarvis, mida viiakse ellu kandidaatriikides.

Muude kolmandate riikidega ühispiire omavatele Euroopa Liidu piirkondadele on suunatud järgmised koostöö rahastamisvahendid: Sõltumatute Riikide Ühenduse tehnilise abi programm (Takis), Vahemere basseinis paiknevate kolmandate riikide majanduslike ja sotsiaalsete reformide toetamiseks mõeldud Vahemere arengukokulepe (MEDA) ning endise Jugoslaavia riikidele suunatud ühenduse rekonstruktsiooni-, arengu- ja stabiilsustootused (CARDS).

Euroopa Komisjon kavatseb alates 2007. aastast rakendada uut „**Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrumenti**“, mille eesmärgiks on toetada piiriülest koostööd. Instrumenti väljatöötamine algas aastateks 2004–06 mõeldud „**naabrusprogrammide**“ rakendamisega liidu uutel välispiiridel. Need programmid täiendavad ja kasutavad olemasolevaid piiriülese koostöö programme (Interreg, Phare-CBC, Takis-CBC, MEDA ja CARDS).

Rootsi ja Taani vaheline elundidoonorluse alane koostöö Interregi raames.

Prioriteedid

Kogemus näitab, et kõige edukamad Interregi programmid on välja töötatud kohalikul või piirkondlikul tasandil, kannavad ühist „regiooniülest“ eesmärki ning toimivad võimalikult lihtsas administratiivses süsteemis.

Programmide tõhusus, efektiivsus ja normidele vastavus on kolm prioriteeti, millele tuleb üheaegselt keskenduda, kuid territoriaalkoostöö edukaks ettevalmistamiseks on eriti olulised kaks eesmärki ja arenguvaldkonda:

Suurendada programmide mõju ja tõhusust

Kõige uuenduslikumate ja edukamate programmide käigus saadud kogemusi tuleb edasi anda, kui tahame piiriülese ning riikide- ja piirkondadevahelise koostöö soodsat mõju suurendada.

Vaatamata käesoleva programmiperioodi vältel tehtud pingutustele ei ole erinevused regionaalarengu programmide (näiteks eesmärgi 1 programmide) ja piiriülese koostöö programmide, mõningatel juhtudel koguni erinevate Interregi programmide vahel alati piisavalt selgesti tajutavad. Mõningate arenguprojektide piirjooned ei ole selged ja

sageli tuleb nende eesmärgid programmile vastavalt ümber mõtestada.

Samuti tuleks selgemalt eristada eri programmitüüpe (eelkõige riikide- ja piirkondadevahelisi), rõhutades piiriüleste programmide puhul ennekõike täiendavust, sünergiaid ja koostöö ühiseid aluseid. Tähtis on, et neid aspekte kogu programmiperioodi jooksul ning ka projektide valiku puhul pidevalt kontrollitaks ja kinnitataks (seades eesmärgid, toetatavad meetmed ja valikukriteeriumid omavahel hierarhiasse).

Piiriülese koostöö puhul on võtmeküsimuseks nii kohalikul kui ka piirkondlikul tasandil strateegilise planeerimise oskuste parandamine. Partnerid peavad iga programmeerimisetappi hindama üheskoos, lähtudes teatavast „regionaalsest ühisteadvusest“, et välja selgitada, millised on tõepoolest toimivad ühistegevused, milliseid tegevusi tuleb toetada ning millised täiendavad teisi programme.

Peale selle peab koostöö keskenduma kõigi osapoolte jaoks prioriteetsetele valdkondadele, ja seda tuleb koostööruumide määratlemise puhul kindlasti arvesse võtta. Eelkõige kehtib see tulevaste piiriüleste programmide puhul.

Vorarlbergis (Austria) annab INTERREGi projekt SPEAK võõrkeeleõpetajatele õppevahendeid.

Lihtsustada programmide haldamist

Interregi programmid ja naabusprogrammid eeldavad paljude kriteeriumide täitmist. Kõik need kriteeriumid kombineeruvad erinevate piirkondlike või riiklike reeglitega ja fundamentaalselt erinevate finantsjuhtimise süsteemidega (sõltuvalt sellest, kas tegutsetakse liidu sees või liidust väljaspool) ning muudavad seetõttu kandideerimisdokumentide läbivaatamise, projektide valiku ja rakendamise oluliselt keerukamaks. Lisaks teevad kavandamise käigus paratamatud kompromissid olukorda veelgi raskemaks ja esitavad tingimusi, mida projektihoidjal on väga raske täita.

Et kaasata programmidesse võimalikult palju partnereid ja tagada projektikavandite õiglane valik, tuleb kandideermistingimusi kindlasti lihtsamaks muuta. Selleks tuleb Euroopa ja siseriiklikus õiguslikus raamistikus arvesse

Ylamyly (Soome): endisest sõjaväebaasist on saanud lasteaed.

võtta ühiste koostööprojektide spetsiifikat. Peale selle peavad Euroopa Komisjon ning iga programmi haldusasutused ja tehnilised sekretariaadid oma tööd koordineerima, et nii programme kui ka kohapeal rakendatavaid projekte tuntavalt lihtsustada.

Kokkuvõte

Euroopa Liidu „idapiiridel“ tehtava intensiivse territoriaalkoostöö edu on väga oluline kogu Euroopale. See koostöö pakub erakordselt kasulikku eeskuju ja võimalusi mitte üksnes asjaga seotud riikide, vaid kogu Euroopa Liidu arengule ja julgeolekule. Sellist lähenemist peaksid seega edasi arendama ja tõhustama kõik liikmesriigid üheskoos.

Nagu eespool öeldud, tuleb eriti arvesse võtta kaht võtmeküsimust: ühest küljest tuleb programmide eesmärgid tunduvalt selgemini määratleda, teisest küljest aga on vaja haldus- ja rakendussüsteemi lihtsustada ja tõhusamaks muuta ning mõtestada ümber ühised haldusreeglid.

Euroopa idaosas on koostöösuhted nii keerulised, et pole võimalik luua kunstlikke või mitteformaalseid struktuure, kuna alati võib tekkida poliitiline või institutsiooniline vastasseis, mis ei lase saavutada ka kõige realistlikumalt seatud eesmärgi. Selles kontekstis peab kõigil tähtsamatel asjaosalistel olema nii ELi sees kui ka väljas võimalus oma valikuid igas koostööetapis kinnitada. Euroopa piiriülesed piirkonnad ja riikidevahelised makroregioonid peavad nii leidma oma olukorrale kõige paremini vastavad lahendused selleks, et rakendada kõige tõhusamaid koostööviise.

Liidu sise- ja välispiirid on mõnes mõttes ideaalne territoorium selleks, et anda võimalus eksperimenteerida muutustega toimetulekut ja näidata, et läbirääkimiste teel on väga mitmesugustes, sageli väga rasketeski olukordades võimalik leida ühiseid lahendusi. Neid kogemusi tuleb väärtustada mitte üksnes riikidevahelistes suhetes, vaid ka iga riigi siseselt, võttes eeskuju tänu koostööle loodud „piirkonnaülestest“ haldusinstrumentidest.

Interreg III vahehindamine

Programmi Interact sekretariaat teostas haldusasutuse, Austria riigikantselei tellimisel uuringu ühenduse initsiatiivi Interreg vahehindamiste kohta ⁽¹⁾.

Glasgow' Strathclyde'i ülikooli Euroopa poliitika uurimiskeskusele (*European Policies Research Centre – EPRC*) anti ülesandeks teha „metahindamine“, milles tehtaks süntees 2003. aastal teostatud Interregi vahehindamisest. Eesmärgiks oli anda Interactiga seotud inimestele soovitusi Interregi arendamise ja koostööprogrammis osalejatele vajalike teenuste osutamise kohta.

Täpsemalt seati tööle kolm eesmärki: koostada kokkuvõtte praeguse seisuga saavutatud edust, selgitades välja Interreg III strateegilised, struktuurilised ja tegevuslikud tugevad ja nõrgad kohad; aidata kindlaks määrata programmi Interact prioriteetideid; teha vajalikud järeldused territoriaalkoostöö tarvis, kui hakatakse planeerima struktuurifondide tööd pärast aastat 2006.

2005. aasta alguses avaldatud uurimuses määratletakse kolm prioriteetset tegevusvaldkonda: aidata Interregi programmidel teha 2003. aasta hindamiste põhjal vajalikke järeldusi; vahetada Interregi hindamispraktikaga seotud kogemusi; anda Interregi programmide käsutusse teavet ja ühisteenuseid pakkuv keskus.

Nimetatud valdkonnad tulenevad suures osas järgmistest tähelepanekutest:

- Kui uurimus 2003. aastal läbi viidi, olid vähesed programmid rahaliselt hästi edasi jõudnud. Ainult 10% puhul programmidest oli assigneeringute ja maksete tase rahuldav, ülejäänute puhul oli assigneeringute tase rahuldav, kuid makseid oli tehtud vähe; mõningad programmid olid alles algstaadiumis. See aga tähendab tõelist ohtu, et vahendid tuleb reegli „n + 2“ alusel tagasi maksta ⁽²⁾.

- Ehkki järelevalvenäitajate ja andmete kogumise vallas on selgelt tehtud edusamme, ei anna paljud järelevalvesüsteemid siiski piisavalt teavet haldamise kohta ning raske on saada üldpilti Interregi edusammudest kogu Euroopas, mis on ometi 2006. aastale järgneva reformi arutelude juures väga oluline.
- Vaatamata mitmetele raskustele, mis tuleb veel ületada, tunduvad programmide haldussüsteemid hästi toimivat. Interreg IIIA, IIIB ja IIIC raames võib täheldada palju „häid tavaid“, ehkki samas on ilmne, et paljud haldajad on ülekoormatud ega saa pühendada piisavalt aega strateegilisele planeerimisele.
- Mitmetel Interregi programmidel on tugev kommunikatsioonipool, projekte mobiliseeritakse ja valitakse edukalt. Siiski tuleks ka nende puhul pöörata tähelepanu saabuvatele strateegilistele probleemidele. Paljude programmide ees seisab tähtis küsimus: kuidas saada rohkem taotlusi teatavatest piirkondadest, sektoritest või teatud tüüpi organisatsioonidelt? Laialdasemalt tuleks kasutada uuenduslikke meetodeid.
- Projektiühenduste seas läbi viidud küsitlusest selgub, et üha enam vajatakse Interregi projekte väljatöötamise ja haldamise praktiliste aspektide alast kogemustevahetust.

Kõige tähtsam on abistada programme haldajaid uutes liikmesriikides ning vältida vahendite automaatset tagasiõudmist. Keskmises perspektiivis tuleb soodustada kogemuste omandamist ning teha praeguse perioodi põhjal vajalikud järeldused ühenduse uue territoriaalkoostöö eesmärgi ning uue põlvkonna programmide tarvis. Samuti on oluline võtta senisest enam arvesse sotsiaalmajandusliku, geopoliitilise, strateegilise ja institutsioonilise konteksti muutusi.

Kontakt: Inge De Prins, interact@interact-eu.net

Interact: koostöö soodustamine ja väärtustamine

Programm Interact (*Interreg Animation, Cooperation and Transfer*) võtab kokku ühenduse algatuse Interreg sisu, mille osa on ka Interact ise.

Programmi ülesandeks on väärtustada Interreg I (1990–94) ja II (1994–99) kogemusi ja eeskujus, et Interreg III (2000–06) oleks nii liikmesriikides kui ka liidu naaberriikides võimalikult tõhus. Interact loob kommunikatsioonivõrgustikke, levitab teavet ja soodustab kogemustevahetust eelkõige koolituste kaudu.

Interact'il on sekretariaat, mis tegutseb Viinis (Austrias), ning viiest „Interacti punktist“ koosnev võrgustik. Nimetatud viis punkti pakuvad järgmisi teenuseid:

- **Teave ja selle levitamine** (muuta Interregi teave ja kogemused nähtavaks ja kättesaadavaks).
- **Kvalifikatsioon ja kogemustevahetus** (koolitus, töö võrgustikes ja uued ideed Interregi uutele partneritele).
- **IIIC koordineerimine** (programmi Interreg IIIC nelja piirkonna vahelise koostöö toetamine ja kogemustevahetus Interact'is osalejatega).
- **Ülemineku haldamine ja väliskoostöö** (soodustada Interregi oskusteabe levitamist ELi laienemisega seotud piirkondades).
- **Tööriistakast** (heade tavade kindlakstegemine ja Interregi programmide haldamiseks vajalike konkreetsete lahenduste väljatöötamine).

Sekretariaadi ja Interacti punktide tegevust täiendab 22 spetsiifilise projekti rakendamine.

Põhjalikum teave aadressil: www.interact-eu.net

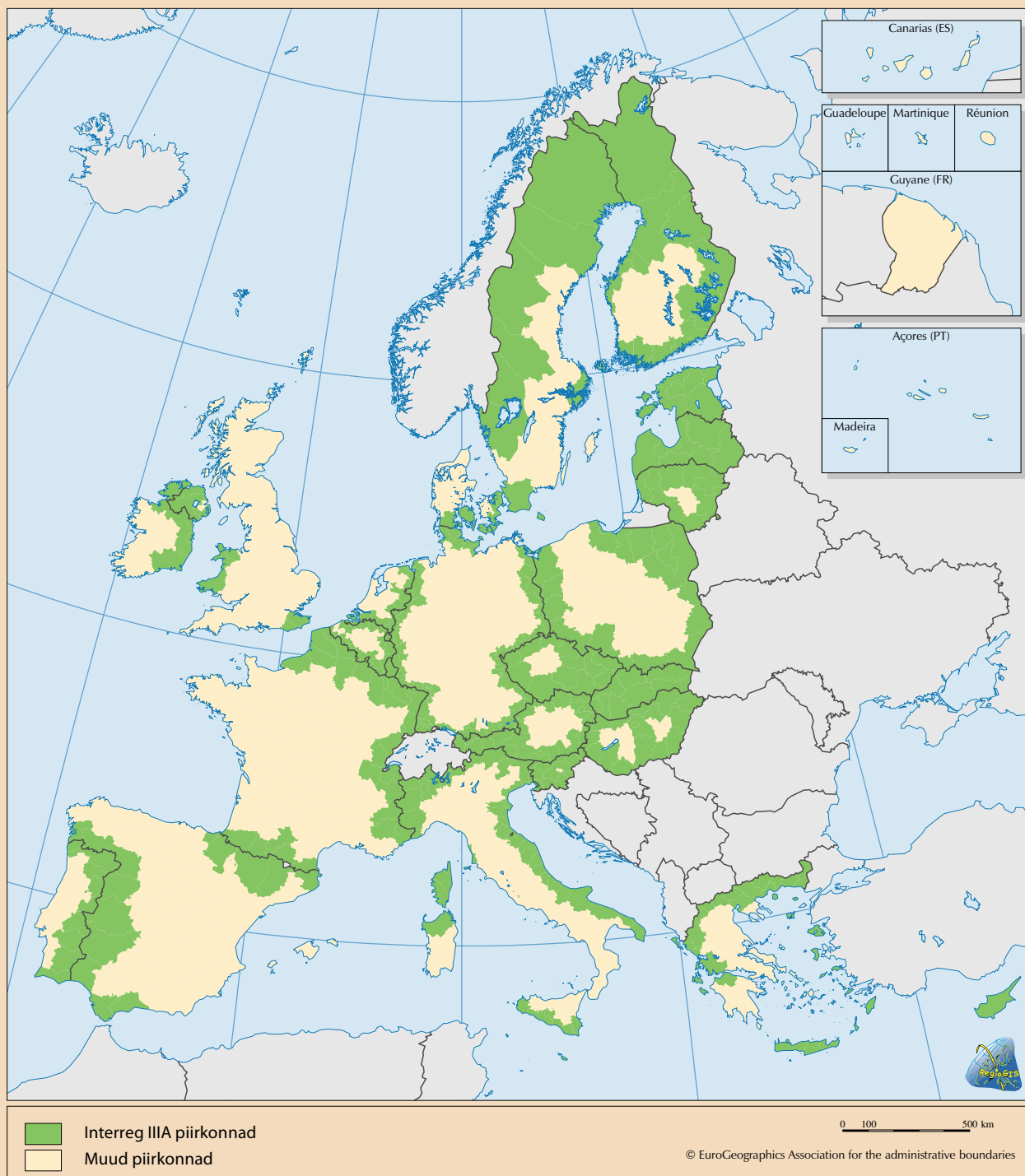
⁽¹⁾ „A Study of the Mid Term Evaluations of Interreg Programmes for the Programming Period 2000–2006“. Elektrooniline versioon ja trükkiversiooni tellimisvorm on saadaval Interact'i veebilehel: www.interact-eu.net.

⁽²⁾ Selle reegli kohaselt tuleb struktuurifondide kaasrahastatava programmi aastased rahaeraldised kulutada enne assigneeringu tegemisele järgneva teise aasta lõppu („n“ on siin assigneeringu tegemise aasta); kui mõni erand välja arvata, nõutakse kasutamata vahendid automaatselt tagasi.

Interreg IIIA: piiriülene koostöö

ITAALIA-ŠVEITS

Alpides kasvatatava teravilja väärtustamine

Kogumaksumus: 422 933 EUR
ELi osalus: 93 745 EUR

„Bolzano autonoomse provintsi ja Grisoni kantoni vahelise koostöö eesmärgiks on selgitada välja kohalikud teadmised, oskusteave ja kohalike teraviljakultuuride kasvu- ja arenguvõimalused. Projektis on ette nähtud mõlemas piirkonnas kasvatatavate teraviljakultuuride võrdlus, kvalitatiivne analüüs ja põllumajanduslikult kasulike endogeensete teraviljasortide tootmine eesmärgiga võtta need kohalikus põllumajanduses uuesti kasutusse ja säilitada nõnda viisi meie orgude bioloogiline pärand. Kohalikele elanikele teadustatakse nende kohalike teraviljasortide tähtsust ja kasulikkust teavituskampaaniate, loengute ja rändnäituse kaudu.“

Josef Dalla Via, Bolzano autonoomse provintsi Põllumajanduse ja Metsanduse Eksperimenteerimiskeskuse direktor
josef.dallavia@provinz.bz.it

PAMINA

Pamina noortevõrgustik

Kogumaksumus: 240 000 EUR
ELi osalus: 120 000 EUR

„Saksa-Prantsuse koostööruumi Pamina (Lõuna-Pfalz, Reini kesk- ja ülemjooks ning Põhja-Alsace) noorte ja noortetöötajate vaheliste kontaktide ja partnerlussuhte intensiivistamiseks loodi võrgustik. Pamina noortevõrgustiku keskmeks on üks peamine kohtumispaik, selle kõrval aga tegutseb veel kolm kohalikku keskust, mis viivad ellu konkreetseid noorte koostööprojekte, korraldavad ühistegevusi, soodustavad noortevahetust, rahastamisvõimaluste leidmist, jne. Võrgustiku eesmärgiks on tugevdada ja süvendada mitte ainult ühel ja teisel pool piiri elavate noorte, vaid kõigi kodanike vahelisi suhteid.“

Jörg Saalbach, programmi Interreg IIIA Pamina tehniline sekretariaat
Joerg.saalbach@regio-pamina.org
www.paminaj.net

AUSTRIA – TŠEHHI VABARIIK

Looduspargi külastuskeskus

Kogumaksumus: 2 797 904 EUR
ELi osalus: 1 398 951 EUR

„2000. aastal loodud Thaya oru looduspark on 1991. aastal Tšehhis asutatud Podyji looduspargi jätk Austrias. Tegemist pole mitte üksnes looduskaitseprojektiga, vaid ka kohaliku arengu edendamise ja tänu kasvavale turismile. Projekti keskmeks on külastuskeskuse loomine. Tänu keskusesse üles seatud atraktiivsetele pedagoogilistele materjalidele saavad külastajad tutvuda maastiku arengu ja looduslike protsessidega, pargi ökoloogilise keskkonnaga ning meie piiriülese keskkonnakaitse alase koostööga. Sihtgrupiks on nii lapsed ja noored kui ka loodussõbrad ja teadlased.“

Martha Schober, Nationalpark Thayatal GmbH
office@np-thayatal.at
www.np-thayatal.at
(www.nppodyji.cz/_E_PODYJ.HTM)

IIRIMAA-WALES

Õpiraskustega inimeste abistamine

Kogumaksumus: 911 000 EUR
ELi osalus: 683 250 EUR

„Projekti PACTS (Partners Collaborating in Training for Individuals with Specific learning disabilities – „Partnerlus spetsiifiliste õpiraskustega inimeste koolitamiseks“) peamine eesmärk on teadustada avalikkusele probleemide ning leida vahendeid Walesi ja Ida-Iirimaa õpiraskustega inimeste leidmiseks ja abistamiseks. Eelkõige püütakse välja töötada pedagoogilisi meetodeid, mille abil need inimesed saaksid omandada kõrghariduse ja suurendada seeläbi oma võimalusi leida hea töökoht. Projekt algas rohkem kui aasta tagasi ning juba on korraldatud õõbimisega koolituskursusi, mille käigus Iiri mere mõlemalt kaldalt pärit õppeasutuste ja kodanikeühenduste juhid ning tööhõiveametnikud tutvustasid osalejatele häid tavasid. PACTSi meeskond on alatanud ka kaugõppeprogrammi, mis põhineb veebilehel ja CD-ROMil. Samuti korraldatakse ühiskoolitusi.“

Amanda Kirby (Wales) ja **Mary Meaney** (Iirimaa), projektijuhid
Mary.Meaney@itb.ie; amanda.kirby@btinternet.com
www.pactsproject.com

Soome-Venemaa

„Euregio Karjala“: ELi-Venemaa koostöö kohapeal

Marko Ruokangas, naabrusprogrammi „Euregio Karjala“ sekretariaadi juhataja

Koostööruumi „Euregio Karjala“, mis hõlmab Soome-Vene piirialasid 700 km ulatuses, kuulub kolm Soome piirkonda (Kainuu, Põhja-Karjala ja Oulu) ning Venemaa poolelt Karjala Vabariik.

Soome piirkonnad said hakata oma Vene naabritega koostööd tegema alles 1995. aastal, kui Soome ühines Euroopa Liiduga. Umbes 1991. aastani oli piir suletud ning isegi pärast Nõukogude korra kadumist oli elanikevahelist suhtlemist vähe. Selles kontekstis tegi otsa lahti programm „Interreg IIIA Karjala“ (1995–99). Selle Interregi esimese etapi kõige käegakatsutavam tulemus oli kontaktide loomine mitmel tasandil.

1990ndate aastate lõpus otsustasid sealsed piirkonnad oma suhteid süvendada, luues koostööfoorumi nimetusega „Euregio Karjala“, tänu millele pandi alus piiriülesele koostööle.

Programmiga „Interreg IIIA Karjala“ (2000–06), mis katab Soome-poolse tegevuse, hakati samaaegselt ette valmistama Venemaa Karjala Vabariigi piiriülese koostöö programmi. Nende põhjal töötati välja programm „Meie ühine piir“, mis oligi „Euregio Karjala“ töö aluseks.

Seejärel tegi foorum Euroopa Komisjonile ettepaneku teostada pilootprojekt, mille puhul ühe ja sama programmi kaudu rahastataks nii liidusiseid kui ka -väliseid meetmeid. Kuid ilmselt oli veel liiga vara ning oodata tuli kuni 2004. aastani, mil Euroopa Liit muutis välispiiridel teostatavad Interregi programmid „naabrusprogrammideks“, mille kaudu rahastatakse nii liidusiseseid kui ka sellest väljapool rakendatavaid meetmeid. Samaaegselt toimus lähenemine Euroopa programmi ning loomult poliitilise „Euregio Karjala“ foorumi vahel. Ehkki naabrusprogrammi hallatakse õigussüsteem-

mist tulenevatel põhjustel eraldi, pandi ka sellele siiski hea mainega „Euregio Karelia“ nimi.

Koostöö avaldab suurt mõju piirkondliku ja kohaliku tasandi arengule ja tööhoivele. Üksteisele järgnenud programmid on võimaldanud viia ellu juba 350 projekti alates lihtsast piiripunkti moderniseerimisest kuni keerukamate kultuuripärandi kaitse projektideni. Heaks näiteks on Oulanka (Soome) ja Paanajärvi (Venemaa) rahvusparkide partnerlus. Peale konkreetsete töökohtade loomise on kõik need projektid toonud kaasa teisi, veelgi olulisemaid tulemusi, mis avavad omakorda uusi koostöövõimalusi.

Koostöö on aidanud luua häid suhteid meie Vene naabritega, samuti aga süvendada kolme Soome piirkonna omavahelisi suhteid. Igal neist on ju oma eripära ja oma arusaam koostööst Venemaaga, kuid erineva lähenemise kaudu jõutakse siiski ühise nägemuseni.

Nõnda pandi alus koostööle Euroopa Liidu ja Venemaa põhjapoolsete alade vahel, programmid aga andsid sellele konkreetse sisu. Tulevikus on suureks ülesandeks lähendada need tegevused poliitilisele tasandile. Selles suhtes on ELi-Venemaa strateegiline partnerlus oma nelja ühise koostööruumiga ning „Põhja-dimensiooni“ algatus koostööle sobivaks poliitiliseks kontekstiks. Nende põhjal tuleks omakorda välja töötada strateegiline raamistik tulevaste liidu välispiiridel ellu viidavate piiriüleste programmide tarvis.

Paljude inimeste igapäevaellu on vähehaaval tulnud „koostöökultuuri“ mõiste. Piiriülesest koostööst on saanud regionaalarengu lahutamatu osa, ehkki kõiki selle võimalusi pole veel ära kasutatud. Praegu on suureks väljakutseks noorte kaasamine koostöösse ning mitmeid paljutöötavaid algatusi on selles vallas juba ka tehtud.

Peale kõige muu on piiriülese koostöö korraldamine väga huvitav: programmi sekretariaat peab pidevalt lahendama uusi probleeme, rakendamiseks seotud praktilistest küsimustest liidu välispoliitikani välja. Ka töö võrgustikes on avanud uusi perspektiive. See näitab, et piiriülesed probleemid on igal pool enam-vähem ühesugused ning et alati kerkib esile soov „piiri mõju“ leevendada. Kuid kas polegi see üks Euroopa Liidu olemasolu põhjuseid?

Põhjalikum teave: www.euregiokarelia.fi

Noorte kohtumine Kolis leiab aset „Euregio Karelia 2000+“ raames.

„Interreg IIIA Prantsusmaa-Hispaania”: siin- ja sealpool Püreneesid

Ükski mägi ei suuda meid lahutada

Raskesti ületatavad Püreneed on pikka aega olnud takistuseks, mis lahutas Prantsusmaad ja Hispaania. Kohalikud elanikud on sellest takistusest siiski alati üle olnud ning mäestiku kaht külge seob palju majanduslikke, poliitilisi, sotsiaalseid ja kultuurilisi sidemeid. Hispaania ühinemine Euroopa Liiduga ja sellele järgnenud tormiline areng, naaberriikide majanduslik lähenemine ja rohkearvulised koostööprogrammid on piiriüleseid kontakte märgatavalt tugevdanud. Seda suundumust püüab Interreg üha toetada ja innustada.

Projekti ISARD osalejad püüavad ühtlustada Hispaania ja Prantsusmaa seismoloogilist teavet.

„Emotsionaalsest ja ideoloogilisest koostööst on nüüdseks saanud tõhus ja ambitsioonikas koostöö.“ Prantsusmaa piiriülese tööhõive järelevalvekeskuse juht Jean Lavie leidis ilusa sõnastuse, mis iseloomustab täpselt Interregi projekti, mida Pirineos-Eje Atlántico-Huesca piirkondadevaheline ametühingute nõukogu ning kaheksa Prantsuse ja Hispaania ametiühinguorganisatsiooni rakendavad Aquitaine'i, Baskimaa, Navarra ja Aragoni piirialadel. „Alates sellest ajast, kui „pääsukesed“ – naised, kes töötasid 19. sajandil kingavabrikutes – läksid üle mägede tööle, pole tööjõuvahetus siin- ja sealpool Püreneesid kunagi lakanud ja nüüdki kasvab see pidevalt. Ainuüksi siin, Bayonne'i ja San Sebastiani vahel, on praeguse seisuga 3500 piiriülest töötajat: 2000 Prantsusmaal töötavat hispaanlast ning 1500 prantslast, kes käivad tööl Hispaanias. Tegelikult teame aga vägagi vähe sellest heterogeenselt tööturust, kus ühel ja teisel pool Püreneesid kehtivad erinevad reeglid nii mõneski valdkonnas: tööõiguses, koolituses, kvalifikatsioonide tunnus-

tamises, jne.“ Seetõttu tekkiski idee luua piiriülese tööhõive järelevalvekeskus, millel on kolm põhieesmärki: koguda võrreldavaid statistilisi andmeid ja kummalgi pool piiri tehtud uuringuid; töötada välja töötajate vajadustele vastavaid näitajaid; anda kõik töödeldud andmed riigiasutuste käsutusse. Tulemuseks oli 247 750 eurot maksnud projekt (sellest 93 000 rahastas FEDER), mis nii oma eesmärgi kui ka sisu poolest illustreerib suurepäraselt programmi „Interreg IIIA Prantsusmaa-Hispaania“ viimaste aastate lähenemist.

See piiriülene programm hõlmab kogu Pürenee mäestiku mõlemat külge, mis teeb kokku ligikaudu 70 000 km² suuruse ala üle 4,7 miljoni elanikuga. „Interreg IIIA Prantsusmaa-Hispaania“ eelarve on ligikaudu 172 miljonit eurot (millest 86 miljonit rahastab FEDER) ning sellega peab 2006. aasta lõpuks ellu viima umbes 250 projekti. Need kõik on ühisprojektid ning seotud väga erinevate valdkondadega alates suurtest infrastruktuuridest (maanteed, tun-

nelid) kuni „väikeprojektideni“, mida haldavad kohalikud omavalitsused, kodanikeühendused või ka ettevõtted, „ehkki ettevõtteid toetavad piiriüleised meetmed satuvad kergesti silmitsi konkurentsiprobleemidega,“ rõhutab programmi haldusasutuse, Aquitaine'i piirkonna Euroopa fondide ja piiriülese koostöö talituse juhataja Jean-Marie Blanc.

„Me lähtusime oma erinevustest. Küsisime endalt: millised meie erinevustest võiksid teistele kuidagi kasulikud olla?“ Victor Lacambra on esimese „Interreg IIIA Prantsusmaa-Hispaania“ rahastatava sotsiaalprojekti koordinaator. Projekt kannab nime „PortilHon“ – mäekuru järgi, mis ühendab Benasque'i ja Luchoni kaudu Aragoni ja Midi-Pyrénées'i piirkondi. Asjaosalised selgitavad, et nimi „PortilHon“ kirjutatakse sõna keskel suure H-ga, nagu värv ragbi-mängus ja samas H nagu händikäp, puue.“ Projekti hoidjateks on kaks puuetega inimeste ühenduste liitu: CADIS-Huesca Hispaaniast ja APAJH31 Prantsusmaalt⁽¹⁾. Portil-Honi eesmärgiks on parandada puuetega inimeste ja nende perede elutingimusi viie eluvaldkonna kaudu: vaba aeg, töö leidmine, haridus ja koolitus, vananemine, alternatiivsed hooldusvõimalused ja juriidiline kaitse. „Me õpime üksteiselt palju,“ jätkab Victor. „Näiteks kui soovisime ühendada ühtsesse võrku neli puuetega inimestele kohandatud puhkekeskust, ilmnas, et meil on tegemist kahe näiliselt vastandliku lähenemisega: Hispaanias antakse puuetega inimeste hooldajatele puhkeetevõime alane väljaõpe, Prantsusmaal on aga vastupidi: seal eelistatakse rekreatsioonispetsialiste koolitada puuetega inimesi vastu võtma. Mõlemad vaatenurgad tegelikult täiendavad teineteist ja nende kokkuvõtmine osutus väga kasulikuks õppetunniks.“

Siinpool Püreneeid valitseb tsentraliseeritus, sealpool autonoomia

Haldusametnike ja projekti hoidjate sõnul seisneb piiriüle-ne koostöö eelkõige järgmises: kontakt sageli väga erinevate tavade, kultuuride ja süsteemide vahel, mille ajalugu, ühiskond, tegutsemisviisid ja ka vajadused on erinevad. Koostööprojektides osalevad partnerid peavad kõige suuremaks raskuseks mitte keelebarjääri, vaid pigem erinevat institutsioonilist konteksti ja juhtimiskultuuri. Prantsusmaa ja Hispaania puhul on erinevused eriti suured, kuna neis riikides on poliitilise riigikorralduse mudelid väga erinevad: Prantsusmaal valitseb siiaamaani tugev tsentraliseeritud süsteem, Hispaanias aga on väga kaugele arenenud detsentraliseerimine.

Tantsuagentuuri „Ballet Biarritz“ juhi asetäitja ja üks Interregi toetust saava Piiriülese Koreograafiakeskuse eestvedajaid Filgi Claverie räägib kokkuvõtlikult, kuidas asjasse suhtutakse: „Prantsuse süsteemi peetakse tihti „jakobiinlikuks“, „püramiiditaoliseks“ ja bürokraatlikuks. Hispaanias, eriti Kataloonias ja Baskimaal tehakse otsuseid lähemal ja piirkonnad on iseseisvamad, mis võimaldab olla paindli-

kum ja loovam. Samas tuleb tunnistada, et Prantsusmaa kultuuri arendamise ja mitmeaastase etteplaneerimise traditsioonid on projektide rahastamise seisukohast väga turvalised. Hispaanias koostatakse eelarveid aasta kaupa ning aasta lõppedes võib projekt ohtu sattuda.“

„Meie programmi üks tugevamaid külgi on halduskoostöö. Selle käigus õpime väga palju uut. Seda mõõdet oli Interreg II ajal tunduvalt vähem,“ ütleb Aquitaine'i piirkonna omavalitsuse projektijuht Amaia Urtasun. Programmis osaleb palju partnerinstitutsioone. Prantsusmaa poolt on nendeks riik, kolm piirkondlikku omavalitsust (Aquitaine, Midi-Pyrénées ja Languedoc-Roussillon), viis departemangu volikogu (Pyrénées-Atlantiques, Hautes-Pyrénées, Ariège, Haute-Garonne, Pyrénées-Orientales) ning DATAR⁽²⁾; Hispaania poolt osalevad riigi keskvoim (makseasutus) ja viis autonoomset piirkonda (Baskimaa, Navarra, Aragon, Kataloonia, La Rioja).

Eestvedajad

„Kuna partnereid on nii palju ja ka territoorium väga suur, löime kolm „tehnilist rühma“,“ selgitab Interregi projektijuht Michaël Lapoirière. „Idatsooni rühma juhib Kataloonia valitsus, Pürenee keskosa rühma Aragoni valitsus ning läänetsooni rühma Pyrénées-Atlantiques'i departemangu omavalitsus. Lisaks on igal projektil üks eestvedaja, kes on meie põhiline suhtluspartner ning kes vastutab projekti rakendamise eest.“

„Me otsustasime muuta „eestvedaja“ mõiste ametlikuks, mis lausa kohustab looma tõelisi partnerlussuhteid,“ lisab Jean-Marie Blanc. „Interreg III on tõeline koostöö ning erinevalt Interreg II aegadest on meil nüüd tõesti ühised projektid, milles on alati osalejaid mõlemalt poolt Püreneeid.“

Habekotkas toitub luudest, mida ta purustab, lastes need 50–100 m kõrguselt alla kukkuda.

⁽¹⁾ CADIS-Huesca: Coordinadora de Asociaciones de Discapacitados de Huesca (Huesca puuetega inimeste ühenduste koordineerimine). APAJH31: Haute-Garonne'i noorte ja täiskasvanud puuetega inimeste ühendus.

⁽²⁾ Délégation à l'Aménagement du Territoire et à l'Action Régionale (Maaplaneerimise ja Regionaalpoliitika Amet), mille ülesandeks on koordineerida Prantsuse riigi maaplaneerimise poliitikat.

Fuensanta (Aragón): kabeliu restaureerimine projekti „Continua Pirineum“ raames.

Sellise ühise lähenemise suurepärane näide on projekt „Pirineo vivo/Pyrénées vivantes“ („Elavad Püreneed“), mille eelarve oli 3,11 miljonit eurot (sellest omakorda 49% rahastas FEDER). Projekti eesmärgiks oli saavutada mägiapiirkondade kooskõlastatud haldamine ning panna Euroopa normide kõrvale ka ühine kohalik keskkonnaprobleemidega tegelemise viis. Koostööprojekt oli jagatud kolme teema-deringi vahel (keskkonnajärelevalve, keskkonnaharidus ja bioloogilise mitmekesisuse säilitamine), projekti keskmes aga Pürenee fauna sümboliks peetava suure röövlinnu, habekotka (*Gypaetus barbatus*) kaitsmine. „Alustades piiriülest koostööd, mis hõlmab kõiki, kes on habekotka elupiirkonnaga kuidagi seotud (jahimehed, karjakasvatjad, metsnikud, rahvasaadikud, matkajad, looduskaitstjad, koolitajad, õpetajad, jne), püüame paremini mõista igaühe vajadusi ning tänu sellele teadvustada kohalikul tasandil keskkonnatemaatikat ja rakendada Pürenee looduspärandi kaitsel tõhusaid meetmeid,“ selgitab Juan Faure, projekti koordinaator, kes töötab Aragoni valitsuse alluvuses, millega omakorda on ühinenud linnukaitseühendused *Ligue pour la protection des oiseaux* (LPO, Prantsusmaa) ja *Fundacion para la conservacion del quebrantahuesos* (FCQ, Hispaania) ning lisaks oma kuuskümmend partnerit mõlemalt poolt piiri.

Sobrarbe maakonna turismiteenistus tegutseb Ainsa külas (Aragón) samas kindluses, kus asub ka FCQ korralik habekotkale pühendatud loodusmuuseum. Teenistus, mis ühendab 15 Hispaania kohalikku omavalitsust, viib ühes Aure'i oru ja Louroni omavalitsuste liiduga ellu projekti „Continua Pirineum“ (Prantsusmaa poolt osaleb selles 48 kommuuni ja kolm kantonit). Projekti eesmärgiks on luua Pürenee mõlemat poolt hõlmav maaturismi võrgustik (kummalegi poole asutatakse turismikeskus, välja töötatakse veebileht, jne), mis väärtustaks kaht riiki ühendavaid iidseid mägiiteid. Selleks luuakse „Romaani kunsti rada“ ja „Ajalooline kaubatee“. Restaureeritakse ka karjuste mägi-õnne, „Santiago hosiipitse“, salakaubavedajate varjupaiku ja väikseid maamaju.

Riskiennetus ja suunav mõju

Kas keegi ütles: „Varjupaik“? Inimeste julgeolek on teine teema, mis pakub kummalgi pool Püreneesid elavatele naabritele mõtlemisainet ja ühendab neid. Samuti mobiliseerib see nii Interregi kui ka väga kõrge tasandi riiklikke ja piirkondlikke avaliku sektori institutsioone.

Barcelonas tegutsev Kataloonia kartograafiasinstituut (ICC) teeb Prantsusmaa geoloogiliste ja maapõueuurimiste ametiga (*Bureau français de Recherches Géologiques et Minières*, BRGM) ja nelja teise partneriga koostööd projekti ISARD (*Information Seismique Automatique Régionale de Dommages* – „Automaatne piirkondlik maavärinakahjude alane info“) raames, mille põhieesmärk on projektijuhi Agnès Lladosse sõnul „koguda ennetavat ja operatiivteavet Pürenee seismiliste ohtude kohta, ilma et riigipiir kujutaks endast mingit takistust, ning edastada seda tõhusalt reaajas kohalikele pääste- ja kriisireguleerimisteenistustele.“ ISARDi Interregi-poolne eelarve on 1,645 miljonit eurot ning partnerid töötavad nelja meetme kallal: Pürenee seismilise tsoneerimise ühendamine, seismiliste stsenaariumide väljatöötamine, automaatse kahjuhindamissüsteemi loomine ja teabe levitamine.

Prantsusmaa meditsiini- ja füsioloogiainstituut MEDES juhib projekti „Sécurité Urgences Pyrénées / Seguridad y Urgencias en los Pirineos (SUP)“ („Julgeolek ja päästetööd Pürenees“), mis ühendab endas päästetööd mägiapiirkondades, e-meditsiini ja riskiennetuse. Tehnoloogia ja informaatika uusimatel saavutustel põhineva projekti üheks tulemuseks on elektroonilise arstikohvri prototüüp: kohvris on miniarvuti, satelliittelefon ja kaasaskantavad arstiriistad. Kohvrit saavad kasutada arstid ja päästetöötajad esmaabi andmiseks mägedes õnnetusse sattunuile ning hädabi korras ka mõlema naaberriigi arstikeskustest eraldatud mägiapiirkondade elanikele. „Me püüame kohvri sisu veelgi väiksemaks muuta,“ ütleb Francisco Rojas Aragoni tehnoloogiainstituudist, mis on üks SUPi partneritest. „Vahepeal aga on projekt juba suutnud mõjutada seadusandjaidki: Aragonis võivad parameedikud ja päästetöötajad nüüdsest pakkuda teenuseid, mida varem võisid osutada üksnes arstid.“

SUPi näide osutab sellele, kui tugev võib olla olemuselt uuendusliku ja euroopaliku Interregi suunav mõju. Tõepoolest, seadusi ja eelnõusid on aidanud tagant tõugata nii mõnigi piiriülene projekt: Prantsuse õigusest innustust saanud „PortilHoni“ projekti Aragoni-poolsed partnerid võitlevad Hispaania puuetega inimeste pensioniea vähendamise eest. Albaras, mis paikneb Prantsuse-Hispaania piiril Pürenee idas, toetub Interregi projekti „L'Albera, memòria i terra“ („Albera, mälu ja maa“) vedav ühendus just oma „katalaani suulist mälu talletavale“ projektile, et saavutada piirkonna kandmine Unesco maailmapärandi nimekirja elava kultuurikeskkonnana. „Interregi poolne tunnustus on nagu tagatis,“ leiab projekti koordinaator Brigitte Castell. Sama meelt on ka „Ballet Biarritzi“ töötaja Filgi Claverie: „Euroopa lipp meie kuulutus- tel on nagu kaubamärk. Ehkki raha võib otsa saada, peab Euroopa toetus jääma, ja just seda võimaldabki Interreg.“

„Ballet Biarritzi“ etendus.

Esitatud projektid tulenevad sageli igapäevaelust: „Oleme saanud palju taotlusi ning kõige nõutumad meetmed vastavad suurepäraselt meie piirkonna probleemidele,“ sõnab Pyrénées-Atlantiques'i departemangu omavalitsuse projektijuht Laurence Hourcourigaray. „See on ilmselge kultuuriprojektide puhul, kuid ma pean siinkohal silmas ka teisi projekte, nagu „Bizia“ („Elu“), mida viivad ellu viis kodanikeühendust, kelle hulgas on ka *Médecins du Monde*. Igal nädalalõpul sõidab tuhandeid noori üle piiri, et pidutseda diskoteekides või reividel. Seal liigub ringi igasuguseid narkootikume ja juhtub ka õnnetusi, mis võivad vahel lõppeda koguni surmaga. Projekti esimene etapp ongi pidudega seotud riskide vähendamine: töörühmad suhtlevad kasutajatega kohapeal, annavad neile informatsiooni ja jälgivad, et nad endale liiga ei teeks. Teise etapina luuakse Bilbaos „hügieenilise tarbimise keskus“, mis on Hispaanias suurim.“ „Bizia“, mida peetakse kogu Euroopas väga uuenduslikuks projektiks, saab Interregi kaudu toetust 1,75 miljonit eurot, millest poole tagab FEDER.

Aeg ja meetod

„Globaliseerumine, või vähemalt rahvusvaheline majandus algab piiriülesest koostööst. Just sellepärast on Interreg meie põhiline töövahend,“ arwab Kataloonia Haridusministeeriumi kutsehariduse ja elukestva koolituse talituse peadirektori asetäitja Xavier Farriols Sender. Tema talitus juhib Interregi projekti „Piiriülene kutsekoolitus“, mille eesmärgiks on arendada koostööd Kataloonia ja Prantsuse koolitus- ja kutseõppesüsteemide vahel. Projekti käigus analüüsitakse sarnasusi, erinevusi ja vajadusi (mitu uuri- must on juba ka raamatuna avaldatud), samuti aga korraldatakse koolitusspetsialistide kohtumisi (näiteks kohalikke seminare) ning läbi on viidud ka üks tööalase liikumise eksperiment, milles on seni osalenud 60 madala kvalifikatsiooniga noort: prantsuse kokaõpilased tegid läbi kolmenädalase koolituse Kataloonias ning nende katalaani kolleegid viibisid samalaadisel väljaõppel Toulouse'i piirkonnas. „Seegi ei olnud lihtne,“ räägib projekti juhtinud Angels Font Burés. „Prantsuse õpilastel on oma tööandjaga

leping, katalaanidel aga mitte, nemad on õppuri staatuses. Õnneks tulid restoraniomanikud projektiga kaasa ja olid nõus oma õpilased koolituse ajaks vabaks laskma.“

Xavier Farriols Sender rõhutab aja tähtsust koostööprotsessis: „Interreg andis meile aega, ja just aeg on kõige olulisem. Kõigepealt on vaja aega, et partnereid tundma õppida. See võtab terve esimese aasta. Edasi peab inimeste vahel olema järjepidevus. Näiteks läks meil luhta samalaadne üritus juuksuritöö valdkonnas, kuna Prantsusmaa-poolne uus partner ei olnud asjaga piisavalt kursis...“

Joan Luria i Pagès, kes juhib „Interreg IIIA Prantsusmaa-Hispaania“ idapiirkonna tehnilist rühma, teeb üldistuse: „Interreg toetab projektihooldajatele, et pikaajaline koostöö on võimalik.“

„Süsteemis on veel mõningaid tõrkeid,“ täheldab Jean-Marie Blanc, „kuid üldiselt usun ma, et võime saavutatud eduga rahule jääda. Kõik tuli ühe aastaga sisse töötada. Meile tuli üllatavalt palju taotlusi. Tegutsejad olid juba stardivalmis, me pidime neid isegi natuke tagasi hoidma. Ent mitte ükski raskus ei tulnud ootamatult. Kõik probleemid, mida meil ette tuli – eesmärkide ümbersõnastamine, projektihooldajate pädevus, jne –, on kõigi projektide ja programmide puhul tavalised. Piiriülene koostöö muudab asja ainult õige pisut keerulisemaks. Tähtis on tahtmine teha piirkondade vahel koostööd ja aidata projektihooldajaid nende töös. Tuleb olla tagasihoidlik ja samas ambitsioonikas. Prognoosida ja tegutseda realistlikult, unustamata samas Euroopa Komisjoni sõnastatud „ideaaleesmärke“, mis peavadki seadma lati võimalikult kõrgele. Seejärel on vaja leida meetod, mis aitaks teha edukalt koostööd, ja sõlmida kõigis olulistes punktides süstemaatilised kokkulepped. Samuti peab olema loov ja suutma minna sisseharjunud juhtimiskultuurist kaugemale.“

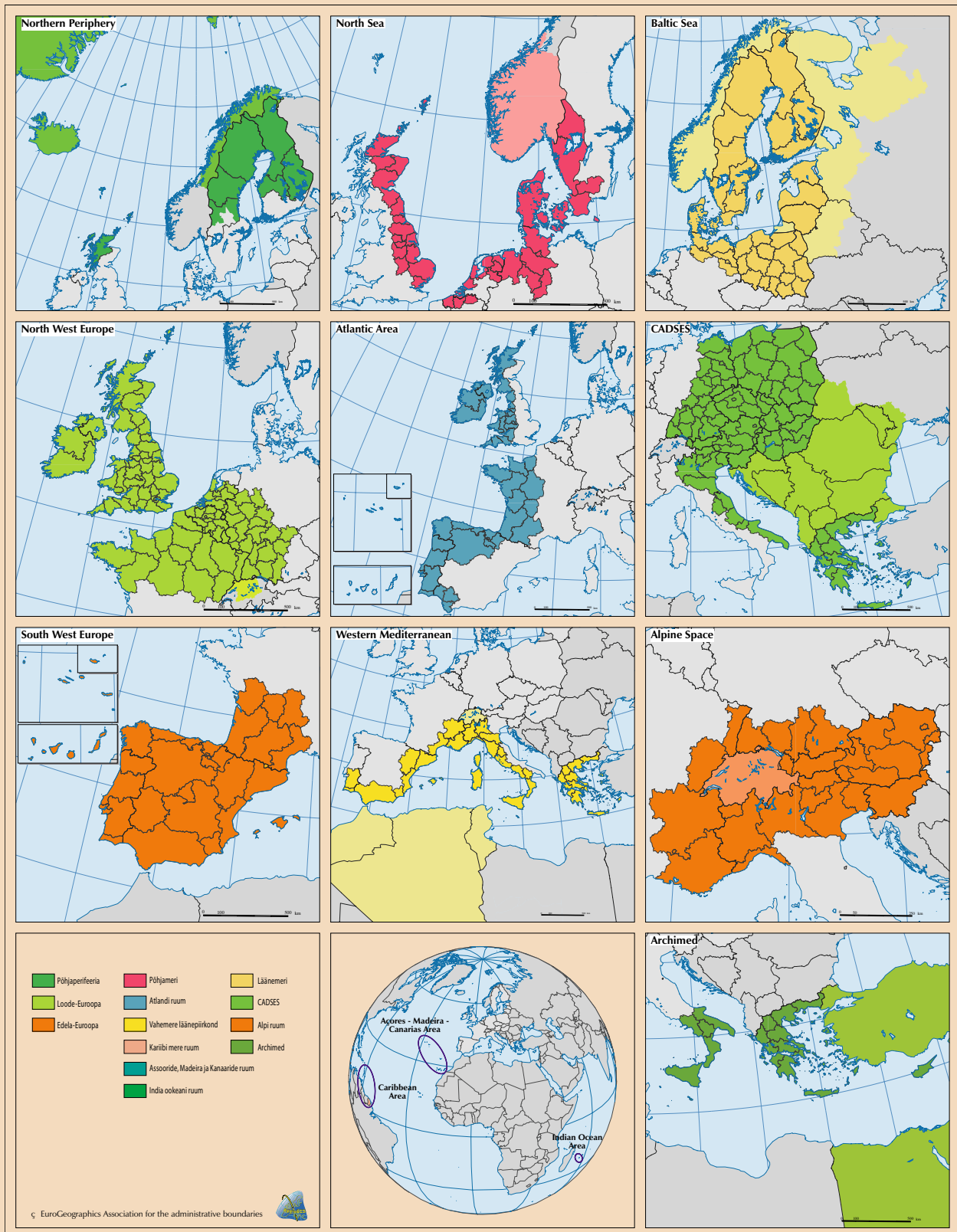
Põhjalikum teave: <http://aquitaine.fr>

Projekt „PortilHon“: peod ja kohtumised aitavad parandada puuetega inimeste elutingimusi.

Interreg IIIB: riikidevaheline koostöö

ALPI RUUM

„AlpEnergyWood“: puit kui energiaallikas

Kogumaksumus: 1 831 700 EUR
ELi osalus: 851 000 EUR

„Projekti „AlpEnergyWood“ peamine eesmärk on kasutada üheksa alpi piirkonna spetsialistide, kohalike omavalitsuste ning kohalike elanike teadmisi ja häid tavasid ära kohaliku energiaallika, puidu väärtustamiseks. Eelkõige püütakse uuendusliku kommunikatsioonitehnoloogia abil energiapiidu valdkonnas tegutsejaid omavahel kokku viia ning jagada neile teadmisi veebilehe kaudu, tutvustada seda taastuvenergia allikat avalikkusele, uurida energia tootmiseks vajaliku puidutööstuse teostatavust ning panna alus selle valdkonna alasele ametikoolitusele.“

Frédéric Douard, ITEBE (Institut technique européen du bois-énergie – Euroopa Puiduenergia Instituut) direktor

frederic.douard@itebe.org
www.alpenergywood.org

CADSES

LHASA: suurelamurajoonide taasaselustamine

Kogumaksumus: 1 801 220 EUR
ELi osalus: 1 122 512 EUR

„Ka suurelamurajoonid võivad mängida konkurentsivõimeliste metropolide ja piirkonnakeskuste arendamisel olulist rolli. Projekti LHASA eesmärk on toetada integreeritud arengukavade alusel algatusi, mis parandavad suurelamurajoonide sotsiaalmajanduslikku olukorda, võimaldades samas renoveerida ja kasutusse võtta mahajäetud hooned. Teistest riikidest pärit partnerid saavad prioriteetsete linnajagude ja investeeringute valimisel tugineda Saksa ja Itaalia partnerite kogemusele. See aitab muuta uute liikmesriikide linnu ja metropole atraktiivsemaks. Itaalia ja Saksa partnerid aga töötavad pilootprojektide käigus välja strateegiaid sotsiaalse tõrjutuse ja elukeskkonna halvenemise vastu võitlemiseks. Tulemusi levitatakse koostöövõrgustiku CADSES kaudu.“

Ansgar Tesch, Marzahn-Hellersdorf (Berliin)
ansgar.tesch@ba-mh.verwalt-berlin.de

PÕHJAPERIFEERIA

DESERVE: teenuste parandamine eraldatud ja maapiirkondades

Kogumaksumus: 2 251 542 EUR
ELi osalus: 1 642 811 EUR

„Projekti DESERVE eesmärgiks on vahetada Euroopa põhjaperifeeria piirkondade vahel kogemusi teenuste osutamise alal eraldatud ja maapiirkondades. Iga piirkond rakendab projekti, mis põhineb täielikult või osaliselt mõnes partnerpiirkonnas juba kasutusel olnud mudelil. Olulisem on sealjuures teenuse osutamise viis, mitte aga konkreetne teenus ise. Projekti idee ongi ju astuda üle konkreetse tegevusala piiride, et saadud teadmisi ja kogemusi saaks ühelt sektorilt teisele võtta. Samuti saavad partnerid testida, kuidas üht või teist mudelit on võimalik nende kohalikus kontekstis rakendada.“

Helen Betts-Brown, projekti koordinaator
Helen.Betts-Brown@scvo.org.uk

LOODE-EUROOPA

NOAH: üleujutuste ennetamine veemajandusest kriisiohjamiseni

Kogumaksumus: 6 500 000 EUR
ELi osalus: 3 250 000 EUR

„Üleujutuste ennetamisel on kõige tähtsam selge ja kiire teavitamine. Saksa-Madalmaal koostööprojekti NOAH käigus arendatakse välja uus riikidevaheline Reini-Maasi valgala üleujutuste ohjamise süsteem, mis tugineb kahele üldpõhimõttele: jagada partnerpiirkondades toimuvate üleujutuste ajal võimalikult kiiresti ja adekvaatselt teavet – seda tehakse elektroonilise häiresüsteemi FLIWAS kaudu (*Flood Information and WArning System*), mida on katsetatud Kölnis, Karlsruhe ja kolmes Madalmaade piirkonnas. NOAH teine põhimõte on „üleujutuspartnerite“ mobiliseerimine valitsusasutuste, teiste asjaga seotud organisatsioonide ja kodanike seast. Püüame inimestele teadvustada vee tähtsust nende aktiivse kaasamise kaudu üleujutuste ohjamisse.“

Ludolph Wentholt, projektijuht, ja Bob Pengel, Foundation for Applied Water Research (Veeteemaliste Rakendusuuringute Sihtasutus)
noah@stowa.nl
www.noah-interreg.net

Euroopa perifeersete rannikupiirkondade konverents (CPMR)

„Piirkondadevahelist koostööd tuleb edasi viia“

Philippe Cichowlaz, Euroopa perifeersete rannikupiirkondade konverentsi (CPMR)

regionaalpoliitika ja territoriaaluuringute direktor

CPMR, mis ühendab praeguse seisuga ligikaudu 150 ELi ja selle naaberriikide piirkonda, on piirkondadevahelist koostööd edendanud juba üle 15 aasta. Nii rahaliste vahendite, metodoloogias kui ka projektide kvaliteedi suhtes on FEDERi selle valdkonna esimestest projektidest saadik läbi käidud väga pikk tee. Tänu suurele kasvule on meie ühendus hakanud tegelema mitte enam üksnes konkreetseid tulemusi tagavate projektidega, vaid pigem tulevikku suunatud meetmetega, mille eesmärgiks on aidata kaasa uute arengusuundade tekkele. Nõnda osaleb CPMR programmi Interreg IIIB raames kolmes strateegilises projektis:

> **Vahemere piirkonna maaplaneerimise tööruhm** (*Ateliers méditerranéens d'aménagement du territoire, AMAT*). AMAT, mida juhib Provence-Alpes-Côte d'Azuri piirkond koostöös Vahemere Instituudiga, ühendab üheksat Vahemere põhja- ja lõunapoolset regiooni ning selle ülesandeks on toetada uuenduslikku regionaalpoliitikat. Selleks analüüsiti esmalt sellise poliitika toimimise tingimusi Euroopa Liidu Vahemere piirkonna liikmesriikides, et selle baasil algatada järgmisel programmiperioodil tugeva territoriaalse mõjuga (nn „struktureerivad“) projekte. Edasiseks eesmärgiks on piirkondadevaheline heade tavade alane kogemustevahetus, mille abil valmistada ette pärast 2006. aastat kehtima hakkava territoriaalkoostöö eesmärgi alla kuuluvaid meetmeid, nagu suuremate ohtude ennetamine, rannikualade kaitse, innovaatikavõrgustikud, jne.

> **Atlandi ruumi arengukava** (*Schéma de développement de l'espace atlantique, SDEA*), mille raames uuritakse võimalusi arendada Atlandi ruumi senisest rohkemate keskuste ümber, lähtudes ühenduse ruumi arengukavast (*Schéma de développement de l'espace communautaire, SDEC*). SDEAd, mis ühendab paarikümnet Atlandi regiooni, rakendab meie prognoosidega tegelev Porto tööruhm. Atlandi ruumi moodustavate piirkondade sotsiaalmajanduslike, demograafiliste ja keskkonnatrendide analüüsist lähtuvalt püütakse projekti raames välja töötada piirkonna ja riigi, samuti aga piirkondadevahe-

lise ja Euroopa tasandi otsustajatele suunatud **strateegilisi ettepanekuid**, mille eesmärgiks on Atlandi ranniku otstarbekam struktureerimine. Samuti määratletakse 2006. aasta järgsete projektide **koostöövaldkondi** eesmärgiga lahendada Atlandi ruumi struktuurilisi probleeme ja muuta seda võrdluses konkurentsivõimelisemate, keskustele lähemal asuvate piirkondadega atraktiivsemaks. Selleks on korraldatud rida arutelusid, millest on osa võtnud nii institutsioone (piirkondlikke ja kohalikke asutusi Atlandi linnade konverentsi kaudu) kui ka sotsiaalmajanduslikke partnereid: ülikoole ja uurimiskeskusi, piirkondlikke majandus- ja sotsiaalkomiteesid transatlantilise võrgu kaudu, sadamavaldajaid, ettevõtjaid, jne.

> Kolmandaks **mereohutuse** küsimustele keskenduv horisontaalne projekt, millest oli juttu Info-regio Panoraamis nr 15.

Konkreetsematest tegevustest rääkides oleme ekspertidena osalenud mitmetes projektides, nagu näiteks „Baltic Palette“, mille raames toimus väga huvitav kogemustevahetus, ja ühes Interacti projektis. Lisaks osaleme käesoleva programmiperioodi raames algatatud uues Vahemere piirkonna projektis nimega „Stratmed-Medisdec“. Projektihioidjaks on Latiumi piirkond ning see tugineb osalt projekti AMAT tulemustele.

Kuid projekt, mis meid täna kõige rohkem mobiliseerib, on erakordne projekt „Mere-Euroopa“: 30 piirkonda ühes CPMRi peasekretariaadiga on hakanud ette valmistama rohelist raamatut Euroopa meredimensiooni kohta ning piirkondade rolli kohta selles.

Oma kogemustest lähtudes võime öelda, et meie ootused aastateks 2007–13 on eelkõige seotud tulevaste projektide strateegilise olemusega, mis aga ei tähenda, et me ei pea oluliseks väiksemate projektide konkreetsemat lisaväärtust. See ei tähenda, et eelarved peaksid kasvama, pigem tuleks erinevate osaliste tegevust paremini koordineerida ja neid projektidesse aktiivsemalt kaasata. On ju üks põhilisi raskusi tõesti toimivate partnerlussuhete loomine riikide ja kutsealade esindajate vahel – piirkonnad on selles vallas mõne aasta võrra ajast ees. Kas nad suudavad koostööd edasi viia, kaasates homme veelgi rohkem osalejaid? See on järgmise programmiperioodi põhiküsimus.

Kontakt: philippe.cichowlaz@crpm.org

Internet: www.crpm.org

Ülleujutuste ennetamine on üks AMATi eesmärgi.

Emilia Romagna (Itaalia)

„Kuidas Emilia Romagna piirkond tuleb toime Interregi väljakutsetega“

Lodovico Gherardi, Interreg IIIB CADSESe juhtkomitee liige, ja **Michele Migliori**, Interreg IIIB ja IIIC programmide koordinaator (Emilia Romagna piirkond)

Aastatel 1994–99 programmi Interreg IIC raames saadud kogemuste põhjal otsustas Emilia Romagna aktiivselt tegutseda ka Interreg III kolmes alajaotuses: sealsed rannikuprovintsid osalevad A-jaotuse alla kuulavas Aadria mere piiriüleses programmis; B-jaotuses tegutseb terve piirkond CADSESe programmide raames (keskus, Aadria mere äärsed piirkonnad, Doonau ja Kagu-Euroopa) – mille puhul ollakse suisa Itaalia-poolne koordinaator – ning Medoccis (Lääne-Vahemere piirkond); samuti on Emilia Romagna Interreg IIIC idatsooni programmi partner.

Praegu on Emilia Romagna seotud 120 koostööprojektiga, mis toovad FEDERi poolt kaasa 20 543 000 euro suuruses investeeringuid ning jagunevad järgmiselt: 15 piiriülest projekti (millest kaheksa puhul ollakse eestvedaja), 30 CADSESe projekti (millest 10 puhul ollakse eestvedaja), 26 Medocci projekti (millest kolme puhul ollakse eestvedaja) ja 49 Interreg IIIC projekti (millest kaheksa puhul ollakse eestvedaja). 58 nendest projektidest on esitanud kohalikud omavalitsused, ülejäänud aga piirkondlikud omavalitsused. Nõnda on loodud 1200 partnerlussuhet 50 riigis. Ligikaudu 85% neist on seotud Euroopa Liidu avaliku ja erasektori üksustega (neist 75% vanades ja 10% uutes liikmesriikides) ning 15% kolmandate riikidega, millest enamik Balkani maa-des. Lisaks osaleb Emilia Romagna programmis Interact projekti „RE-ACT – REgional ACTors in Interreg cooperation“ („Piirkondlikud tegijad Interregi koostöös“) eestvedajana.

Enamik projekte on otseselt seotud territoriaalarengu poliitikaga. Kõige levinum valdkond on keskkond, millega on seotud 32 projekti. Siin on kaks põhitteemat: võitlus kõikvõimaliku reostusega ja ressursside säästev kasutamine. Teine oluline valdkond on liikuvus ja logistika (13 projekti). Selles vallas töötatakse välja ja võetakse kasutusse uuenduslikke meetodeid kaubaveo ratsionaalsemaks korraldamiseks. Strateegilisest ja poliitilisest aspektist on tähtsad teemad ka kohalik areng (12 projekti) ja maaplaneerimine (10 projekti). Oma tegevuses püüab Emilia Romagna piirkond võtta arvesse programmi ESPON raames teostatud uuringuid, et nende abil täiendada oma territooriumi planeerimise alast „tööriistakasti“.

Võib täheldada, et Interreg pakub nii kohalikul kui ka piirkondlikul tasandil üha rohkem huvi. Võimalus luua partnerlussuhteid välismaiste, seega kohalikest erinevate struktuuride ja institutsioonidega ning

vahetada kogemusi rahvusvahelisel tasandil on aidanud piirkondlikel asutustel töökvaliteeti tõsta. Samuti on hakatud liigselt kohalike arusaamade asemel, mis ei arvesta piisavalt koostöö lisaväärtusega, teadvustama võimalusi, mida pakuvad rahvusvahelised suhted. Selles suhtes maksab rõhutada, et kõik projektikoordinaatorid, kes on projektikonkurssidel edukalt osalenud, esitavad ka järgmistele konkurssidele uusi projekte, ehkki tuleb tunnistada, et Interregi programmides osaleda on äärmiselt keeruline. See aga tähendab, et partnerite arvates on rahvusvahelise koostöö lisaväärtus neist raskustest olulisem, ning samuti, et nad on omandanud selliste raskuste lahendamiseks piisavalt kogemusi.

Emilia Romagna piirkondliku omavalitsuse hoone Bolognas.

Euroopa programmidega tegelevad üksused ⁽¹⁾ kasutavad kõiki võimalusi, et aidata oma piirkonna Interregi programmides osalejaid ja vastata üha kasvavatele ootustele. Samuti püütakse parandada koordineerimist nii piirkondlike asutuste siseselt kui ka väljaspool, mille tulemusel peaks piirkonna omavalitsusest saama koht, kuhu kõik võivad Euroopa koostöö asjus pöörduda.

Programmis Interreg III osaledes saadud kogemus on väärtuslik oskusteabe kapital ka aastal 2007 algava Euroopa territoriaalkoostöö uueks etapiks, mis toob kaasa struktuurifondide töö uutmoodi planeerimise ja naabrusprogrammid.

Põhjalikum teave aadressil:

http://www.regione.emilia-romagna.it/wcm/infoagenda2000/sezioni/sez_iniziativa_comunitarie/interregIII

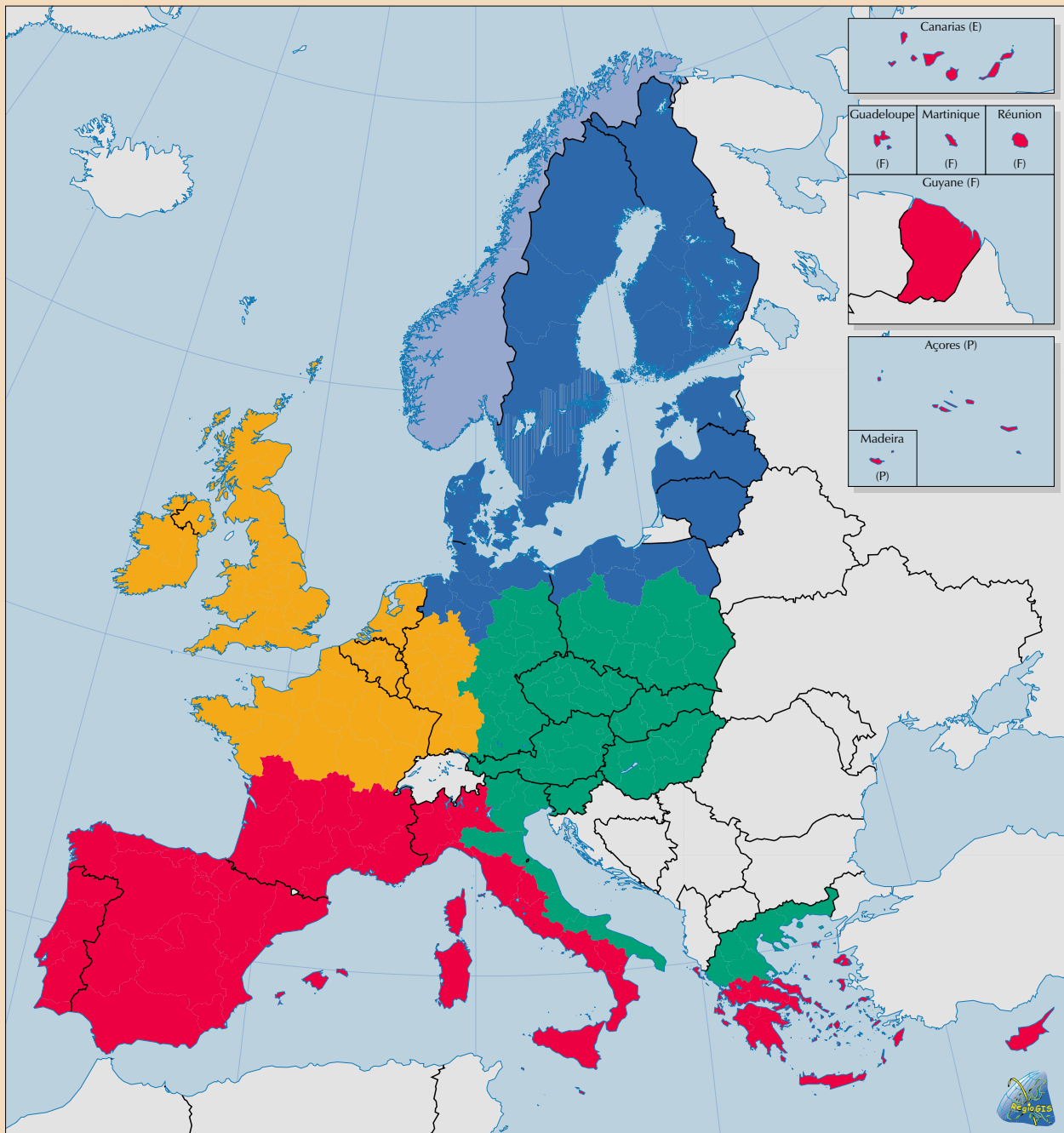
Kontakt:

lgherardi@regione.emilia-romagna.it
mmigliori@regione.emilia-romagna.it

⁽¹⁾ Direzione Generale Programmi e Intese, Relazioni Europee e Cooperazione Internazionale (Programmide, Euroopa suhete ja rahvusvahelise koostöö talitus).

Interreg III C: piirkondadevaheline koostöö

- Lõuna
- Lääs
- Põhi
- Ida

0 100 500 km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

PÕHI

STIMENT: uus lähenemine ettevõtete asutamisele

Kogumaksumus: 3 400 000 EUR
ELi osalus: 2 050 000 EUR

„Projektiga STIMENT (*STIMulating new ways of ENTrepreneurship*) püütakse soodustada ettevõtlust neljas piirkonnas, kus see on eriti vajalik (Rootsi põhjaosa, Suur-Poola, Häme Soomes ja Lorraine Prantsusmaal), ning katsetada Brescia provintsis (Lombardia) uusi võimalusi ettevõtete asutamiseks. Eesmärgiks on julgustada partnerlussuhete loomist kõigi viie piirkonna sotsiaalmajanduslike üksuste vahel, et ettevõtjad saaksid kogemustevahetuse ning töömeetodite alase mõttevahetuse ja abimeetmete kaudu omandada uusi teadmisi ja oskusi. Projekti STIMENT kolm prioriteetset valdkonda on majandusseire, e-öpe ja logistika.“

Mats-Rune Bergström, Västerbotteni läänivalitsus
mats-rune.bergstrom@ac.lst.se
www.stiment.net

LÄÄS

DICE: digitaaltehnoloogia alane koostöö

Kogumaksumus: 1 052 000 EUR
ELi osalus: 624 000 EUR

„Projektiga DICE (*Digital Innovation through Cooperation in Europe*) tahetakse soodustada kogemustevahetust kaheksa piirkonna vahel, kes hakkavad oma territooriumil kasutusele võtma digitaalteleviseiooni ja kõiki teenuseid, mida see võimaldab. DICE peab oluliseks regionaalarengut ning meedia ja telekommunikatsiooni valdkonnas tegutsevaid väikesi ja keskmise suurusega ettevõtteid. Projekt huvitub kõigest, mis seotud digitaalteleviseiooniga: suhe tarbijaga, ühised standardid, uued rakendused, uued turud, ärimudelid, õiguslik raamistik. Oluline on hinnata selle uue tehnoloogia mõju regionaalarengule. Lisaks heade tavade väljaselgitamisele ja levitamisele (koostatava juhendi kaudu) on lõplik eesmärk edendada kõigis osalevates piirkondades konkurentsivõimelist, dünaamilist ja uusi töökohti loovat teadmistepõhist majandust.“

Ingrid Walther, Berliini linnavalitsus, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia osakond
ingrid.walther@senwaf.verwalt-berlin.de
www.dice-online.net

LÕUNA

VINTUR: Euroopa veiniturismi ühisruum

Kogumaksumus: 1 319 900 EUR
ELi osalus: 759 950 EUR

„Projekti VINTUR üldine eesmärk on luua Euroopa veinitootmislinnade ja -piirkondade ühisruum, et moodustada platvorm, mis võimaldaks teha avaliku ja erasektori üksustel tihedamat koostööd, ning väärtustada häid tavasid. Soovitavate tulemuste hulgas võib nimetada järgmist: püsiva foorumi loomine, mis aitaks koguda kvaliteetset teavet, teadmiste vastastikune täiendamine, veiniga seotud turismistrateegia väljatöötamine, „Euroopa veiniturismi harta“ koostamine ja levitamine ning veiniturismi ja veinikultuuri edendamise uute meetodite väljatöötamine.“

Toni Alujas, Vilafranca del Penedès linnavalitsus
talujas@ajvilafranca.org
www.vintur.org

INTERACT

IQ-Train: Interregi haldajate võrgustik

Kogumaksumus: 540 000 EUR
ELi osalus: 270 000 EUR

„IQ-Train on ühenduse algatuse Interreg juhtide ja haldajate võrgustik. Selle Interregi varasematel kogemustel põhineva pilootprojekti eesmärgiks on luua oskusteabe levitamise süsteem koostööprogrammis osalejatele, eelkõige juhtkomiteede liikmetele, et aidata kaasa laienemisprotsessile, soodustades uute liikmesriikide haldusastutuste integreerumist.“

Sabine Rosenberger, IQ-Train, sekretariaat
Sabine.Rosenberger@noel.gv.at
www.iq-train.net

2007–13: Uue põlvkonna programmide ettevalmistamine Info regio veebilehe abil

Liikmesriigid ja piirkonnad alustavad järgmise programmiperioodi (2007–13) ettevalmistamist. Info regio veebilehelt leiab iga ettevalmistustega seotud asjatuvaline rikkalikku teavet ja tähtsaid dokumente. See aitab hõlbustada nende inimeste vahelist suhtlust ja teavitada avalikkust tehtud edusammudest. Esitage julgelt küsimusi ja saatke oma kommentaarid regionaalpoliitika peadirektoraadile.

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/debate/forum_en.htm

Euroopa Komisjon, regionaalpoliitika peadirektoraat
Üksus 01 – teave ja kommunikatsioon
Thierry Daman

41, avenue de Tervuren, B-1040 Brüssel
Faks: +32 2 296 60 03
E-post: regio-info@cec.eu.int
Internet: http://europa.eu.int/comm/dgs/regional_policy/index_et.htm

Teave Euroopa Liidu regionaalabi kohta
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_et.htm

ISSN 1560-7917

© Euroopa ühendused, 2005
Materjali on lubatud reprodutseerida tingimusel,
et mainitakse algallikat.

Väljaannete talitus
Publications.eu.int